

Domácí bohoslužba 15. 3. 2020

Úvodní slovo

Milost našeho Pána Ježíše Krista, Boží láska a společenství Ducha svatého ať je s námi.

Čtení z Žalmu 136 (v.1-12 + 3-26):

Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné.

Chválu vzdejte Bohu bohů, jeho milosrdenství je věčné.

Chválu vzdejte Pánu pánů, jeho milosrdenství je věčné.

Jedině on koná velké divy, jeho milosrdenství je věčné.

Nebesa učinil důmyslně, jeho milosrdenství je věčné.

Zemi na vodách překlenul oblohou, jeho milosrdenství je věčné.

Učinil veliká světla, jeho milosrdenství je věčné.

Slunce, aby vládlo ve dne, jeho milosrdenství je věčné.

Měsíc a hvězdy, aby vládly v noci, jeho milosrdenství je věčné.

Ranil Egypt v jeho prvorozených, jeho milosrdenství je věčné.

A vyvedl Izraele z jeho středu, jeho milosrdenství je věčné.

Pevnou rukou a vztaženou paží, jeho milosrdenství je věčné.

(...)

Když jsme byli poníženi, rozpomněl se na nás, jeho milosrdenství je věčné.

A vyrval nás našim protivníkům, jeho milosrdenství je věčné.

Veškerému tvorstvu dává pokrm, jeho milosrdenství je věčné.

Chválu vzdejte Bohu nebes, jeho milosrdenství je věčné.

Píseň z Evangelického zpěvníku č. 177

Čtení z evangelia podle Matouše, kap. 18, v. 21-35:

Tebdy přistoupil Petr k Ježíšovi a řekl mu: "Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhrěší? Snad až sedmkrát?" Ježíš mu na to odpověděl: "Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesát sedmkrát. S královstvím nebeským je to tak, jako když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků. Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který byl dlužen mnoho tisíc hřiven. Protože mu je nemohl vrátit, rozkázal ho pán prodat i s ženou a dětmi a se vším, co měl, a nabravit ztrátu. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenu prosil: 'Měj se mnou strpení a všechno ti vrátím!' Pán se ustrnul na oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil. Sotva však ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů; chytil ho za krk a keřčel: 'Zaplat' mi, co jsi dlužen!' Jeho spoluslužebník mu padl k nohám a prosil ho: 'Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!' On však nechtěl, ale šel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí dluh. Když jeho spoluslužebníci viděli, co se přihodilo, velice se zarmoutili; šli a oznámili svému pánu všechno, co se stalo. Tu ho pán zavolaal a řekl mu: 'Služebníku zlý, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil; neměl ses také ty smilovat nad svým spoluslužebníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?' A rozhněval se jeho pán a dal ho do vězení, dokud nezaplatí celý dluh. - Tak bude jednat s vámi můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru."

Tématem dnešního čtení z evangelia je odpuštění. Nejprve je na mušce kvantita a četnost odpouštění.

Podle Bible kralické zní Petrova otázka takto: *Pane, kolikrát zhrěší proti mně bratr můj, a odpustím jemu?*

Schválně zmiňuji otázku v tomto překladu. Kraličtí krásně vystihují tu geometrickou symetrii, která se v

onom výroku skrývá: on zhřeší, já odpustím a tím se zase všechno uvede do pořádku. A znovu: on zhřeší, já odpustím. On zhřeší, já odpustím. On zhřeší, já odpustím. A tak dále a tak dále.

Jak dlouho se tento scénář může opakovat? Když mi můj známý jednou udělá něco zlého, já mu to dokážu prominout, pro jednu to není zase tak velký problém. Ale když mi něco provede podruhé... a potřetí... a počtvrté? Kolikrát mu to projde? Kolikrát to mám skousnout? Přece se takto nedá fungovat donekonečna!

Petr tuší, že odpustit sedmkrát za sebou jedinému člověku je už docela hodně. Jen si to představme: Sedmkrát ti půjčím peníze, když o to požádáš, sedmkrát to s tebou zkusím. Ale když mi nevrátíš alespoň něco, alespoň tu úplně první půjčku, tak poosmě už ti fakt nepůjčím. Sedmkrát odpustit dluh a vinu, to je myslím skutečně nevšední velkorysost. A co si budeme povídat, mnozí lidé mají své osobní limity posazené mnohem mnohem níž.

Sedmkrát je zoufale málo

Ježíšova odpověď je legrační a napínavá. Petr se zeptal: *Snad až sedmkrát mám odpustit?* A replika zní nějak takto: *Neřekl bych sedmkrát...* chvilka napětí, okolo stojící si mohou tipovat, jestli Ježíšovo číslo bude o dva tři stupínky menší nebo spíš o dva tři stupínky větší. *Já bych neřekl sedmkrát,* povídá Ježíš, *ale sedm a sedmdesátkrát.*

Sedm a sedmdesát urážek? Sedm a sedmdesát úskoků? Sedm a sedmdesát nedodržených slibů? To bychom si snad museli u každého člověka vést soupis přečinů, abychom se někdy dopočítali takového počtu. V zásadě by se dalo říci, že Ježíš svojí odpovědí smetl ze stolu jakékoli limity. Jestliže se někomu zdá, že se už naodpouštěl až až, tak se pořádně plete. Na počítání se totiž hodí úplně jiné věci, třeba ovečky nebo korálky. Ale s odpuštěním se to přepísknout nedá a tudíž není vůbec potřeba ho počítat.

Od kvantity se přesunme nyní na vnitřní kvalitu a význam odpuštění. Ostatně ta Ježíšova řeč pokračuje dál, nezůstává u čísel a statistik.

Drahá milost

S královstvím nebeským je to tak, jako když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků. Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který byl dlužen mnoho tisíc hřiven. Protože mu je nemohl vrátit, rozkázal ho pán prodat i s ženou a dětmi a se vším, co měl, a nabradit ztrátu. Příběh o zadluženém muži má docela běžný a předvídatelný postup – když není schopen dluhy vyrovnat, tak ho aspoň oškubeme o všechno, co má nějakou cenu. V tomto případě se však dotyčný človíček opravdu činil, takže nakradl nebo spíš prošustroval víc než majlant. Zřejmě měl pravomoc rozhodovat o velkých státních zakázkách a ze státní kasičky se mu podařilo vysypat hodnotu čítající desítky tun stříbra. A protože se mu nepodařilo včas vzít nohy na ramena, je s ním zle. Má dojít na totální exekuci. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: 'Měj se mnou strpení a všechno ti vrátím! Pán se ustrnul na oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil.'

Co se to stalo? Služebník žádá o zmírnění trestu, přestože je všem jasné, že zde se už mnoho napravit nedá. Král se nakonec rozhodne nikoli pro tvrdé ani pro mírnější opatření, ale provede v rozsudku úplný obrat. Dluh vymazal. Je to dost drahá záležitost – takové odpuštění. Pan král se kvůli tomu musel hodně plácnout přes kapsu. Možná musel kvůli tomuto rozhodnutí výrazně omezit rozvojový plán své říše, možná se musel zvýšit daně v celém království, případně vydat nové dluhopisy, aby kompenzoval tu obrovskou ztrátu. Ano, udělit odpuštění, to je drahá záležitost, to není jen tak. A čím větší je dluh, o to větší cenu má odpuštění.

Méně drahá milost

Příběh však zde nekončí. *Sotva ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů; chytil ho za krk a křičel: 'Zaplat' mi, co jsi dlužen!' Jeho spoluslužebník mu padl k nohám a prosil ho: 'Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!' On však nechtěl, ale šel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí dluh.'*

Máme tu dalšího dlužníka, další dluh, tentokrát ne tak strašlivě veliký. Zatímco v prvním případě bylo naprosto nemožné věci uvést zpět do pořádku (nebo si snad někdo myslí, že státní dluh ČR bude někdy vyrovnán?), tentokrát by to snad vyrovnat šlo – za předpokladu, že onen dlužník bude nějakých pět deset let poctivě šetřit každou korunku a po částech splácet. Ale protože dluh není tak tuze veliký, tak ani případné odpuštění by pro věřitele nebylo tak nákladné jak tomu bylo v prvním případě.

Kde je problém?

Vypadá to, že celý problém je zakopaný ve skutečnosti, že někdo vytváří dluhy. Oč lepší by bylo, kdyby nebylo dlužníků? Kolik exekucí by ubylo, kdyby si všichni pohlídali své hospodaření a vyšli bez půjček? Potíž je v tom, že nežít na dluh spousta jednotlivců, rodin a podniků nedovede. Někdy také nastane natolik komplikovaná situace, že bez půjčky se z toho vybruslit nedá.

A nezapomínejme, že to je podobenství. Dluhy mohou být také jiného rázu než finanční. Jeden druhému dlužíme různé věci: třeba otec dluží dětem čas a pozornost, nakupující vůči prodáváče někdy dluží trpělivost, věřící si mezi sebou dluží snahu o porozumění... a to nemluvím o partnerských vztazích, sousedských vztazích, nebo třeba o tom, jak se k sobě lidé mají na pracovišti atd. A přitom je to podobné jako při hospodaření: I v lidských vztazích by bylo mnohem lepší dluhům předcházet a vůbec se do nich nezaplétat. Jenže někdy se nedaří, někdy mi něco ošklivého takříkajíc ujede, někdy se mi zdá výhodnější udělat věci tak nějak neférově, takže dluhy – nebo chcete-li hříchy – chtě nechtě občas generujeme, vytváříme, vyrábíme. Je tedy problém zakopaný v tom, že děláme hříchy, chyby, dluhy?

V přečteném biblickém oddílu se od začátku do konce jednoznačně počítá s tím, že mezi lidmi dluhy občas vznikají. Nějak to k nám patří. Jsme náchylní k chybování, jsme nakloněni k hříchu. To je realita, se kterou musíme počítat. Dnešní evangelium vidí hlavní problém někde jinde: ani ne tak *v tom, že vyrábíme dluhy*, nýbrž *v tom, že neradi dluhy odpouštíme*. Odpuštění je těžké, je namáhavé, náročné a nákladné. Není divu, že se něco takového leckomu dělat nechce a raději hledá jiné cesty, jak dluhy své a dluhy ostatních vyřešit. Neochota odpustit – to byl problém v dobách Ježíšových a je to problém dodnes.

Závěrem

Domnívám se, že bez odpuštění se neobejdeme. Jiná cesta k urovnání života a vztahů nejspíš nevede. A nejsem sám, kdo si to myslí. Ti, kdo sepsali knihy Starého a Nového zákona, se v mnohých názorech liší a rozcházejí. Ale v této věci se všichni podivuhodně shodují: Bez odpuštění to nejde. Příběh o Bohu a o světě by asi neměl dlouhého trvání, kdyby v něm scházela milost. A jeden biblický příběh za druhým nám dosvědčuje, že Bůh zahrnuje každého z nás svojí předrahou milostí, že Bůh sám je odpuštění. Celé krédo křesťanů a celou naši naději můžeme zhuštěně vyjádřit právě tímto slovem. A tak kdo vpouští do svého srdce odpuštění, kdo odpuštěním vyrovnává nejrůznější dluhy, ten získal jedinečnou drahocennou perlu.

Píseň z Evangelického zpěvníku č. 551

Modlitba

Dobrý Bože,

přimlouváme se dnes za všechny lidi, kteří doma, v nemocnicích, v laboratořích i jinde zápasí z podivnou nemocí. Pomáhej lékařům a chraň životy nemocných lidí.

přimlouváme se za naši zemi a za svobodu lidských myslí, aby nás a českou společnost neuhnanuly neobvyklé události posledních dní, nýbrž abychom vnímali vše, co si zasluhuje naši pozornost a péči.

přimlouváme se z lidí, kteří žijí zadlužení, pod hrozbou exekuce a jejich výhled do budoucnosti je neveselý. Přimlouváme se za lidi, kteří byli podvedeni nejrůznějšími obchodníky a podomními prodejci. Přimlouváme se i za ty, kdo druhé podvádějí, lákají k zadlužení a komplikují tak jiným lidem život.

prosíme, abychom byli více nakloněni k odpouštění, dávej nám k tomu potřebnou sílu. Prosíme, aby každý člověk mohl poznat a pocítit Boží milost a lidské odpuštění.

Další přímlyvy...

V jednotě se všemi tvými věrnými se takto modlíme:

Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět' se jméno tvé, přijd' království tvé, buď' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi, chléb náš vezdejší dej nám dnes a odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům a neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého, neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

Závěrečné slovo

Bůh naděje necht' nás naplní radostí a jistotou, aby naše kroky byly pevné.
 Bůh milosrdenství necht' nás naplní soucitem a laskavostí, aby naše cesty byly stálé.
 Bůh života necht' nám dodá sílu a odvahu, abchom byli svobodní pro život ve spravedlnosti.
 Požehnej nás Bůh Otec i Syn i Duch svatý.

Amen

* * * * *

Pastýřský list synodního seniora

Sestry a bratři v Kristu, milí přátelé,

prožíváme těžký čas. Zákeřný vir změnil během několika dnů způsob života celé planety.

Jednou se budeme ptát, zda tato situace nastala bez varování, nebo jsme varování neviděli, či vidět nechtěli. Avšak dnes, v čase nouzového stavu v naší zemi, je důležité, abychom jedni druhým přáli dobré věci, aby naše slova prospívala trpělivosti a naději. Ani nevyslovujme to, co zbytečně šíří chaos a neúctu k ostatním lidem.

Respektujme rozhodnutí vlády. Přejme panu premiérovi, ministrům, vládám všech zemí, aby jim Bůh dával sílu, zdraví, moudrost a pokoru.

S úctou přijímejme úsilí všech, kdo pečují o staré, slabé, bezbranné. Podporujme ty, na jejichž bedrech leží odpovědnost za fungování nutných služeb. Vyjadřujme jim dostatečně svou důvěru i své poděkování.

Modleme se za nemocné, za nejvíce postižené země, Itálii, Německo, Řecko a další země v Evropě i ve světě, i za to, aby se strašná infekce nepřenesla do táborů pro uprchlíky a na místa, v nichž nelze zajistit ani hygienu, ani spravedlivé podmínky pro život.

V příštích týdnech se nebudeme scházet k bohoslužbám. Budou nám velice chybět. Avšak čas bez bohoslužeb neznamená čas bez Boha. Vždyť Kristus Ježíš zemřel a byl vzkříšen, je na pravici Boží a přimlouvá se za nás! Od něj nás neodloučí ani smrt, ani život, ani přítomnost, ani dočasné zrušení bohoslužeb, ani koronavirus.

Pokusme se současný čas omezení přijmout jako dar. Modleme se, čtěme Bibli – nejlépe nahlas – sami i s nejbližšími. Objevujme znovu krásu Žalmů, třeba vyznání, že Bůh je naše útočiště i síla, ve všelikém soužení, pomoc vždycky hotová. Objevujme sílu textů písní v našich zpěvnících. Naplníme přítomnost nadějí i pokorou, vždyť život po současné krizi bude jiný, skromnější, ale proto nemusí být horší.

Každý z nás může aktivně informovat druhé např. o bohoslužbách a dobrých pořadech v televizi, rádiu, nebo o dobrých knihách. Pomocí jsou i denně aktualizované webové stránky naší církve e-cirkev.cz a ustredicce.cz.

Nouzový stav bude zřejmě platit i v době velikonočních svátků. Hledejme společně jako církev, i každý sbor podle svých podmínek, jak Velikonoce oslavit i při respektování všech omezení.

Jsme po mnoha desetiletích první generace, která se v naší zemi vyrovnává s pandemií tohoto druhu. Ale rozhodně nejsme první generace, která se vyrovnává se zlem. Na sklonku války, v dubnu roku 1945 přišel do sborů naší církve dopis synodní rady, v němž se mj. píše: *Učínme všechno pro své tělesné bezpečí a pro zachování svých životů, ale varujme se malověrného a zbabělého strachu... Nejde v těchto těžkých hodinách jen o zachování života a majetku, ale o Boží slávu a čest, o to, abychom mu nalezení byli věrní.*

Kěž i společenství s těmi, kdo už jsou doma u Krista, nás posiluje v čase tomto i příštím.

Pokoj Boží s námi všemi.

S úctou

Daniel Ženatý, synodní senior